

Список використаних джерел

1. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка : учеб. пособие. 2-е изд., перераб. М. : ФЛИНТА : Наука, 2012.
2. Калмыкова Е.И. О динамике метафоры в научном стиле. *Филологические науки*. 1974. N92.
3. Москвин В.П. Русская метафора. Очерк семиотической теории. Изд. 2, перераб. и доп. М.: ЛЕНАНД, 2006.

Марія Кулик

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

**СПОСОБИ СЛОВОТВОРЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ РИБАЛЬСЬТВА В
УКРАЇНСЬКІЙ І АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ**

Робота присвячена порівняльному аналізу способів словотвору лексики риболовлі в українській та англійській мовах. Усталення термінологічного корпусу українського рибальства є справою майбутнього. На сьогоднішній день риболовля є важливою галуззю харчової промисловості, утворюються нові тенденції щодо термінів та їх словоутворення. Тому полягає важливість у необхідності аналізу способів словотвору у термінології рибальства між англійською і українською мовами.

Ключові слова: *термін, термінологія, словотворення, префікс, суфікс, рибальство, рибалка, риболов, порівняння.*

The investigation is devoted to the comparative analysis of word formation methods of fishing vocabulary in Ukrainian and English. Establishing the terminological corpus of Ukrainian fishing is a matter of the future. Today, fishing is an important branch of the food industry, new trends are emerging in terms of terms and their word formation. Therefore, it is important to analyze word formation methods in the

terminology of fisheries between English and Ukrainian.

Key words: *term, terminology, word formation, prefix, suffix, fishing, fisherman, fisherman, comparison.*

Термінологія рибальства – це цілісна, динамічна і структурована система мовних знаків, яка є функціональною підсистемою загальнонаціональної мови і відображає довготривалий процес становлення рибальської науки та виробничої практики. Усі терміни цієї галузі можна покласифікувати за такими тематичними категоріями: назви риб, назви діяльності та роду занять, абстрактні поняття назви характеристик риб, знаряддя для риболовлі.

В українській мові розрізняють морфологічні, неморфологічні та синтаксичні способи словотворення. А у сучасній англійській мові вирізняються основні способи словотворення: афіксація (суфіксація, префіксація), конверсія, основоскладання, словоскладання та скорочення.

Розглянемо декілька тематичних груп суфіксації рибальської лексики в укр. мові :

- Відіменні словотвірні похідні з суфіксами: – *ак (-як): австріяк, горчак; -ер – балбера; -ил – вудило; -ець – живець;*
- Відіменні метроніми зі значенням розміру, виміру, ваги : *дюймовка;*
- Відіменні димінутиви з здрібнішими і зменшувально-пестливими суфіксами –*ик, -ець, -ок : грузильчик, дубок, амберець, баранчик; -уш – волокуша (запозичення з рос. мови);*
- Віддієслівні похідні деривати з суфіксами –*як – бродяк; -ло – бурило; -к – вигребка; -ання- замерзання.*
- Віддієслівні з абстрактним значенням: *здвижка;*
- Назви осіб, виконавців дії, носіїв процесу: *вінтьорицик, гурник;*
- Відприкметникові утворення: *гордовинь;*
- Відчислівникові опредметнені імена: *дванадцятка, десятка.*

Розглянемо найпоширеніші суфікси в англійській мові в термінології рибальства:

VI Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів, аспірантів і молодих учених
«МОВНИЙ ПРОСТІР СЛОВ'ЯНСЬКОГО СВІТУ»

- *-er: ripper, fisher, stinger, tosher, black-fisher, kingfisher, angler, sinker, bottom-fisher, taker, streamer;*
- *age: forage, personage, tankage;*
- *tion, -ation, -sion, -ion: fishing expedition, respiration, digestion.*
- *-ish, -ed, -ly, -y, -less, -al, -ive: wolfishly, weely, fishy, wormy, fishless.*

Продуктивним способом словотворення в англійській мові є конверсія. Конверсія – спосіб утворення нових слів, при якому зовнішня форма не змінюється, але слово переходить в інший граматичний розряд, отримуючи нові функції і нове значення.

іменник → дієслово: *fish – to fish, trammel – to trammel, spoon – to spoon;*

прикметник → дієслово: *queer – to queer, dry – to dry;*

дієслово → іменник: *to troll – troll, to squib – squib, to toot – toot, to tip – tip.*

Українська рибальська термінологія запозичила свої терміни з таких мов:

- скандинавські за походженням, з-поміж яких виділяються рибальський термін кодола – канат при неводі (зі ст.-шв. *kadhál* якірний канат) і номен оселедець (зі ст.-норд. *sild* «т. с.»);
- Тюркські запозичення різних часових шарів: *каюк – річковий човен з цілої колоди ← каюк «т. с.», чайка – козацький човен ← šajka – човен, сага – річковий залив ← sagha – устя річки, койлити – складати канат кружевами ← коутак – складати, балберка – рід крючків на рибу на шнурку з поплавцями ← beraber;*
- Окремі назви утворюють гіпонімні ряди, як-от: *австріяк – світлого кольору бичок, що водиться на дні Дністровського лиману; мурзак – порода бичків, яка водиться на дні лиману в мулі; піскун – бичок, що водиться на піщаному дні Дністровського лиману;*
- слов'янські і неслов'янські мови: (рос. *мáтика* – середина чого-н., *мáтица* – головна, основна частина чого-н., середина чого-н., чes. *mateřský* – головний, основний, серб. *мáтичин* – головний, основний, центральний, фр. *tere* – мати і основний, корінний, головний, тур. *ana* – мати і основний, головний, фін. *emä* – мати і головний).

Отже, ми дійшли до висновку, що термінологія рибальства на сьогодні широко досліджена, з'являються нові терміни, які потребують позначень та досліджень. Розвиток технологій та поява нових слів сприяють активному процесу розвитку цієї лексики та поповненню її словникового складу.

Список використаних джерел

1. A Dictionary of Kentish Dialect and Provincialisms' : in use in the county of. Kent by W.D.Parish and W.F.Shaw. Lewes: Farncombe,1888.
2. Cambridge International Dictionary of English, Cambridge University Press. 1999.
3. Берлізов А.А. Лексика рибальства українських говорів Нижнього Подністров'я. 1959. 84с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь. Перун. 2005. 1728 с.

Яна Мельник

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

СТРУКТУРА ТА СЕМАНТИКА ТЕРМІНІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

У статті розглянуто основні структурно-семантичні особливості лексики вибухових пристроїв в англійській та українській мовах. Для встановлення структури терміну були використані структурний метод для встановлення характеристик, функціональних властивостей термінів та компонентний аналіз. Також аналізується терміни з точки зору їх семантики та структури, наводяться основні характеристики досліджуваної терміносистеми.

Ключові слова: *лексика вибухових пристроїв, термін, термінологічна система, словотвір, структурно-семантичний аналіз.*